

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากในปัจจุบันนโยบายในการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นคิทรอยด์แห่งเอเชีย เป็นปัจจัยสำคัญให้แนวโน้มของอุตสาหกรรมยานยนต์อยู่ในภาวะที่สดใสและสามารถเติบโตได้ต่อเนื่องในระยะยาวเนื่องจากมีทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศรองรับ รวมทั้งเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ และการเพิ่มศักยภาพในการผลิตและออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าในการผลิตและบริการ โดยภาครัฐได้เตรียมจัดตั้งศูนย์พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และศูนย์ทดสอบด้านยานยนต์ รวมทั้งการศึกษาการผลิตรถยนต์นั่งขนาดเล็กที่มีราคาต่ำและประหยัดน้ำมัน เพื่อรองรับแผนการพัฒนาไทยให้เป็นคิทรอยด์แห่งเอเชีย ซึ่งทางรัฐบาลได้วางเป้าหมายว่าประเทศไทยจะเป็นฐานการผลิตรถยนต์ 1 ล้านคันในปี 2549 ซึ่งประกอบด้วยการผลิตรถกระบะ 1 คันกว่า 7 แสนคัน และวางเป้าหมายสัดส่วนการส่งออกไปต่างประเทศเป็นมูลค่าร้อยละ 40 ทั้งนี้รัฐบาลยังได้วางเป้าหมายระยะยาวให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์กว่า 1.8 ล้านคันในปี 2553 การเติบโตของการแข่งขันกันในการผลิต เป็นไปอย่างรวดเร็วและค่อนข้างสูงจากการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงขึ้น ทำให้ธุรกิจต้องแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางธุรกิจกับคู่แข่ง

เพื่อให้ธุรกิจของตนอยู่รอดการนำซัพพลายเชนเข้าไปปรับใช้ในทุกขั้นตอนของธุรกิจ ก็จะเป็นส่วนที่จะสามารถลดต้นทุนได้อย่างมาก ซึ่งหากไม่มีการจัดการด้านนี้อย่างดีแล้ว ก็จะประสบปัญหาอย่างมาก แม้แต่การวางสินค้าไว้บนเชลฟ์ หรือในคลังสินค้า นั้นก็จะต้องศึกษาให้สามารถวางให้นานที่สุด เพื่อจะได้เก็บสต็อกสินค้าไว้ให้นานที่สุด หากการคาดคะเนในการดำเนินการเป็นไปโดยไม่มีประสิทธิภาพ ตัวใดเกิดขาดขึ้นมา ก็จะทำให้สินค้าด้านอื่นพลอยขาดแคลนไป การจัดการห่วงโซ่อุปทาน ยุคใหม่ ต้องตามความก้าวหน้าของโลกให้ทัน การบริหารซัพพลายเชน นั้นจะต้องอาศัย Physical Flow และ Information Flow ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องคำนึงว่า ในการพูดถึง โลจิสติกส์ และ ห่วงโซ่อุปทาน นั้นจะต้องมีการโต้ตอบแบบสองทาง

บริษัทต่าง ๆ จึงมีการนำหลักการบริหาร และระบบการผลิตที่หลากหลายและแตกต่างกันมาใช้ ในอดีตการผลิตคราวละมาก ๆ โดยมีแนวความคิดเริ่มจาก เฮนรี ฟอร์ด ทำการผลิตรถยนต์ในรูปแบบการผลิตแบบจำนวนมาก ต่อจากนั้นบริษัทโตโยต้าในประเทศญี่ปุ่นที่ทำผลิตรถยนต์ได้ศึกษาต่อ และเปลี่ยนแปลงให้เป็นรูปแบบการผลิตแบบดึง โดยการศึกษาและนำเอาระบบ

ซูปเปอร์มาร์เก็ต ที่ไม่สามารถวางแผนการขายเป็นจำนวนแน่นอนตายตัวได้ในแต่ละวัน เนื่องจากลูกค้ามีความต้องการแตกต่างกัน

การศึกษาการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพระบบอเมริกา และรวมกับระบบการผลิตทันเวลาพอดี ต่อมากระบวนการผลิตแบบโตโยต้า และมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีกำจัดความสูญเปล่า นับเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดระบบการผลิตแบบลีนเป็นระบบการผลิตที่มุ่งเน้นกำจัดความสูญเสียหรือกิจกรรมที่ไม่เกิดมูลค่าต่าง ๆ ออกจากกระบวนการ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรเพื่อประโยชน์กับองค์กรทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางด้านการลดต้นทุนจากการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีนกับการผลิตคราวละมาก ๆ (Mass Production) เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบกับความสำเร็จในการลดต้นทุนทางด้านการผลิตจากประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีน

ขอบเขตของงานวิจัย

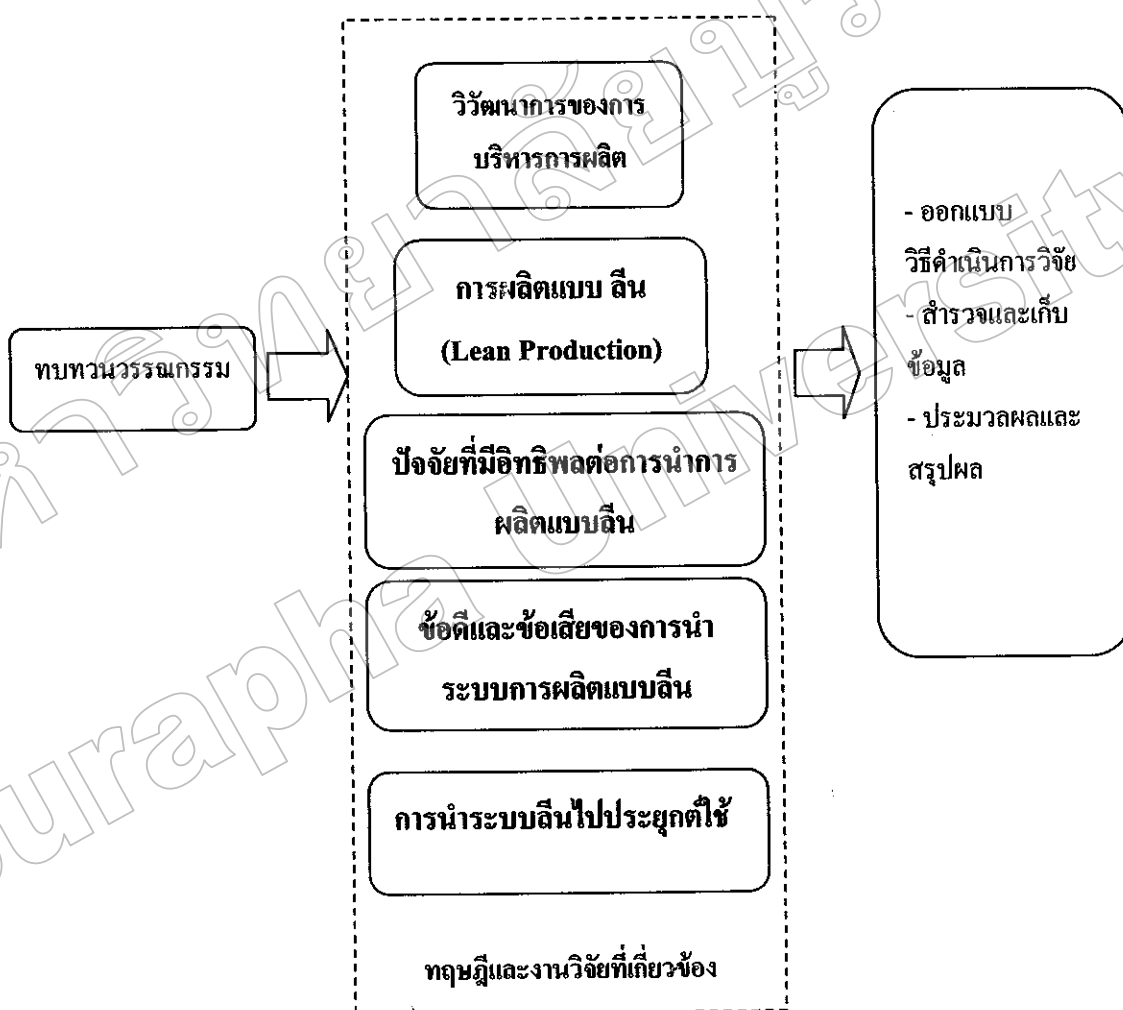
เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการทางด้านการผลิตของบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ตัวอย่าง โดยนำหลักการของระบบการผลิตแบบลีน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการด้านการผลิตสินค้าโดยวัดจากต้นทุนที่สามารถประหยัดได้โดยทำการเก็บข้อมูลระหว่าง 1 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางด้านการลดต้นทุนจากการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีนกับการผลิตคราวละมาก ๆ เพื่อสามารถนำไปพิจารณากระบวนการผลิตที่เหมาะสมต่อไป
2. สามารถทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของพนักงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ ทางด้านการพัฒนาทักษะและทัศนคติต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวทางการลดต้นทุนด้านการผลิตจากประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีนกับวิธีการผลิตคราวละมาก ๆ เพื่อสามารถนำไปพิจารณาระบบการผลิตที่เหมาะสม และเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความยั่งยืนขององค์กร สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการประยุกต์ใช้แนวคิดระบบการผลิตแบบลีนในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นทำการออกแบบวิธีดำเนินงานวิจัย ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประมวลผลและสรุปผล โดยในขั้นตอนของการประมวลผลนั้น จะใช้

โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มาแปลผลและอธิบายผลลัพธ์ที่ได้ด้วยหลักการทางสถิติวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบการผลิตแบบลีน คือ การผลิตแบบปราศจากสิ่งสูญเปล่า
2. ห่วงโซ่อุปทาน คือ กระบวนการในการวางแผน การนำเสนอ และการควบคุมการไหลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการเก็บสินค้า บริการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากจุดเริ่มต้นในการผลิตไปสู่จุดสุดท้ายของการบริโภคเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค
3. ชิ้นส่วนยานยนต์ คือ ชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิตรถยนต์